

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția. Joia și Sambata

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Doi țari.

Murind țarul Rusiei Alecsandru III. și urmându-i pe tron fiul său Nicolae II. totă presa dela noi și din străinătate se ocupă cu personalitatea acestor doi potențați, unul al trecutului, al istoriei și celalalt al viitorului.

Personalitatea și înclinările monarhului în ori care stat au mare înrîurintă asupra mersului și dezvoltării afacerilor interne și externe, dar cu deosebire se poate dice acesta despre Rusia, unde țarii domnesc cu putere nefermuită. Astfel și țarul Alecsandru III. a imprimat politicii rusești interne voința și înclinările sale, prin cari a cugetat, că își va ferici milioanele de supuși.

Alecsandru III. a potențat mai mult despotismul tatăne său, care a căput jertfă acestui ideal al seu. Acesta s'a putut vedea din manifestul, ce l-a dat el la mărtea tată-său, în care între altele a dis, că mâine s'arilege pentru aceea au stins viața țarului Alecsandru II. „pentru că în el au vădut pe propagatorul și păzitorul mării Rusiei și a binelui poporului rusec”. A fost deci natural, că el a mers mai departe pe calea despotismului, dela care spera tericirea Rusiei. De sigur, că el a avut bune intențiuni față de supușii săi, era om moral, cu o viață familiară esemplară și om de lucru, dar ce folos, căci ca imperat ținea totul încătușat în cadrul poruncilor sale și credea, că dacă puterea lui despotică crește și se consolidează, crește și se consolidează și binele și fericirea poporului său. N'a înțeles vocea timpului, care strigă și cere iresistibil libertate, pentru popor și pentru indiviți, ca astfel ele prin ele să se pōtă ferici.

Tot de aci au urmat apoi persecuțiunile contra nerușilor, între cari sunt și nefericiții noștri frați din Basarabia, de-ai rusifica, pentru-că idealul său era, ca în Rusia totul să fie rusec. Acesta e o greșală pe care o înferează și foile compatrioților noștri ma-

giari dar aici la noi o urmăresc cu consecință, în calea magiarisării.

Apucând pe calea despotismului a fost, să înțelege, persecutat de nihilism, care în cinci rënduri a atentat la viața lui, astfel nu e mirare, că el nu se simția sigur de viața sa și încunjurat de cordone de armată, de gendarmi și poliști, trăia în o panică continuă, care a contribuit în mod însemnat la sdruncinarea stării sale sufletesci și corporale.

În politica esternă el a fost omul păcii și a dat o direcție contrară la cea urmărită de tatăl său. Pe când Alecsandru II. era germano-fil și simpatiza cu politica germană, Alecsandru III. s'a apropiat de francesi și relațiunile de simpatie dintre ruși și nemți s'au recit.

Ce politică va urmări noul țar, Nicolae II nu se pōte sci, din cauză, că el până acum, ca clironom, n'a ju cat rol politic. Să diron, noul țar ar avé simpatii pentru germani și că ar fi condus de idei mai liberale ca repozatul său părinte.

Primul act politic, ce l'a dat el, este manifestul, prin care anunță mărtea înaintașului său și urcarea sa pe tron. În acest manifest se află și o enunțatiune, privitoare la politica, ce o va urmări el. Este enunțatiunea că el dorește dezvoltarea pacinică a Rusiei. Acesta enunțatiune interesează puterile europene și presa o și marchează.

În cele următoare dăm o scurtă schițare a politicii urmărite de decedatul țar, Alecsandru III și manifestul amintit mai înainte al noului țar.

*

Țarul Alecsandru al III-lea s'a născut în 10, Martie anul 1845 dar numai în 1865 April 24 a devenit moștenitor de tron, când adevărat fratele său mai mare Nicolae a murit în Nizza. S'a suit pe tron în etate matură de 36 ani ca bărbat căsătorit de 15 ani. S'a însurat în 1866 cu logodnica fratelui său, cu Dagmar, fca regelui danez Cristian al IX-lea, carea, când s'a botezat în legea ortodoxă, a primit numele de Maria

Fedorovna. Când a ocupat tronul avea 4 copii.

Până a fost în viață fratele său Nicolae, țarul Alecsandru a fost crescut mai mult unilateral, în direcțiune mai mult militară, mai târziu însă, după ce a devenit moștenitor de tron, a primit o instrucție mai generală; timp a fost suficient și pentru acesta.

În vremea acesta partida fanatică națională rusescă îl privia de un spriginitor puternic al seu, și cu tot dreptul, căci țareviciul, contrar tatălui său, carele era cu trup și suflet pentru politica germană, simpatiza cu francesii și politica lor. Pe când țarul Alecsandru al III-lea se încunjură numai de nemți rusificați și trăia în perfectă amicitie cu curtea din Berlin, pe atunci țareviciul ura pe nemți și simpatiza cu francesii, ba pe timpul războiului germano-frances el și curtea lui au demonstrat pe față simpatia lor pentru francesi; din pricina acesta relațiunile între fiu și tată au și fost în continuu încordate.

Poporul rusec aștepta dela noul țar multe reforme liberale; ba se credea, că el va pune capăt corupțiunii în economia statului prin aceea, că va permite înrîurinta poporului în legislațiune. Acesti optimiști s'au înșelat însă amar. Noul țar a oprit publicarea celui ucas, care îl subscries în ziua omoririi tatălui său prin care se hotărîse conchemarea staturilor din țară.

În manifestul ce l-a publicat cu ocaziunea suirii sale pe tron, s'a accentuat destul de clar și precis susținerea de până aci a celui mai incarnat absolutism și ca să se dea și espreziune în această direcțiune a dimis pe ministrul de interne Loris Melicov și în locul lui a denumit pe genralul Ignatiev, cel mai temerar spriginitor al absolutismului și cel mai incarnat apostol al pausalivismului.

Comitetul executiv al nihilistilor în urma acestui manifest neașteptat au primit lupta și au amenințat, că pe noul țar îl va ajunge sōrtea tatălui său. În urma acesta s'au luat cele mai mari mēsurile de pază și țarul a fost silit să ducă așa dicend o viață mai mult de rob, și-a schimbat locuința în continuu, când în Gacina, când în Peterhof trăind în continuu neliniște și a fost necesitat să amâne chiar și încoronarea.

Pentru aducerea reformelor social politice noul țar a denumit mai multe comisuni, al căror cerc de activitate avea să fie de aci încolo deoparte pe cale administrativă, cu care fuseseră până aci incredințați guvernorii și șefii de poliție, apoi la 1882 prin rescript împărătesc s'a ordonat, ca toate obligamentele țaranilor față de proprietari să fie limpede până la 1 Ianuarie 1883. Prin alt ucas în 1882 s'a sters darea de cap și prin acesta s'a ușurat în mod însemnat sarcinile țaranilor, tot deodată a intrat în vigore și un arunc de dare mai ecutabil.

Încoronarea s'a făcut cu mare pompă în 1883 Mai 27 la Moseva. În aceeași zi țarul a emis un manifest, prin care a agrat pe vre-o cățiva oșandii, și a dat de scire totodată, că salutea imperiului e concentrată în puterea nefermuită a țarului. În 1884 a declarat la Petersburg de majoren pe marele principe moștenitor Nicolae, carele s'a născut la 18 Maiu 1868.

Nihilistii nu încetau cu atențele în tot locul, când în palatul de iarnă al țarului, când în castelul din Gacina. Astfel a trăit a tot puternicul țar în continuu frică și neliniște; singurele clipe senine le-a avut cât a petrecut cu familia sa în castelul din Fredensborg ca oște al socrului său, al regelui danez.

Se pōte dice de alt-fel, că Alecsandru III s'a nisuit să aducă afacerile interne în ordine, să saneze neorânduelile, să pună capăt înșelăciunilor, să scape pe popor de jafurile funcționarilor și să introducă în toate ramurile economiei de stat punctualitate și mai ales cruțare și în această privință n'a făcut deosebire nici cu familia împărătescă.

În politica esternă s'a observat îndată direcțiunea nouă și relațiunile cu Berlinul și Viena s'au recit. Statele vecine n'au privit cu încredere faptul, că afacerile Rusiei sunt conduse de omeni ca Gorciacov și ca Ignatiev, și că Rusia concentrează la frontierele sudice numeroase corpuri de armată cu deosebire cavalerie. Cu toate, că țarul s'a întâlnit cu împăratul german Wilhelm I în 1881 la Danzig, lucrurile nu s'au schimbat. Relațiunile între curtea țarului cu cea din Berlin și Viena numai atunci s'au îmbunătățit, când Alecsandru III în 1882 a dimis din postul de ministru de externe pe dujmanul nemților, pe Gorciacov și din postul

FOIȚA

Documente pentru limbă și istorie.

(Urmare.)

§. 2.

Decumva înproțiva Țegilor, și poruncii urbarialicești din pricina Domnului pământesc, sau altă pricină s'ar întâmpla să se lase nemai căsi (sēsii) părăsite afară, la așa întâmplare acestfelu de căsi, precum și celelalte la conscripția urbarialicească trecute (decumva fugiții nu se vor întōrce) la alți coloni nouē să se dea, au la celalalt în loc aședăți pe lângă slujbele și dațiile în acest urbarium poruncite, ce Domnului pământesc se cuvine, să se împărțască.

§. 3.

Vênarea, păsărire și pescarea la înțelegerea aprobatelor p. 3, t. 36, art. 1, să țin adevărat de iusurile domnești, dară în cele mai mici ape, totuș pescarea după obiceiul până acum avut spre vremea viitoare și colonilor, precum și obștilor să slobodă oprindu-se totuși mijlocurile cu vrămășie.

§. 4.

Măcar că crijmărirea vinului până la o vreme după modru mai sus scris supușilor să cuvine; totuși unde se va afla crijmă pe sama călătorilor de

domnul pământesc făcută, sau de aici înainte se va face în acea crijmă iusul crijmării peste tot anul va rămânea slobod domnului pământesc.

§. 5.

Colonul nu se pōte sili spre a primi vinderea vinului domnesc, ci decumva el de bună voe fără nici o silă va pōfti să o ia asupra sa, la acesta întâmplare în totă vremea crijmării este scutit, și afară de acesta sâmbria crijmării sale dela fiește care fierie de Beciu care cuprinde 40 de pinturi, cu 15 creițari, țăra dela o pintă de vinars 1 1/2 creițari se va plăti.

§. 6.

Veniturile tēgurilor (de nu cumva acele pe lângă osēbite privilegiuri nu s'ar cădea obștilor) precum și veniturile măcelării, și a vâmii după lege aședate, așiderea a vinderii berii și a vinarsului rămân domnului pământesci slobode.

Al șapteie punctum.

Despre opritele trăiri îndărăpt, și depărtarea gâlcevelor.

§. 1.

De vreme ce pentru copii sēraci a rēposăților coloni a purta grije și a-i chivernisi domnul pământesc este datoriu, și tocmai fără nici o plată a-i ți-

nea supt paza sa; drept aceea tacsele rătăcirelor a conscripții și a împărțării avuției colonilor celor rēposăți, cari se vor face măcar supt ce nume să fie acele, decumva până acum au fost obicinuite, de aci încolo cu tot să șterg.

§. 2.

Precum și alte tacse supt nume (Laudemia) pentru scrisorile de obște, precum și zăciuirea prețului de lucru ce va fi în testamentul legat în schimb, sau vëndut cari au fost obicinuite prin domnul pământesc a se primi, de tot să ridică.

§. 3.

La cumpărarea și vinderea tăbacului, mierii, cerii, unsorii, cânepii, inului și a altor naturi măcar dela cine, și măcar unde vor vrea supuși prin domnul pământesc nu e slobod să se turbălăscă, și oprăcă nice decum, cu atât mai puțin, pentru aceea cu vr'o pedepsă în bani sau trupăscă să se globăscă cumpărarea mai întâiu (Ius praeemptionis) domnului pământesc de tot oprindu-se.

§. 4.

Precum singura vindere (Monopolia) prin legi este oprită, așa nici arendațiile uneltelor, cari după obiceiul până acumă avut, s'au ținut de neguțătoria supușilor, cu încuerea lor afară, au stringerea, nu să pōte îngădui.

(Va urma.)

de ministru de interne pe panslavistul Ignatiev și a denumit ca ministru de externe pe Giers.

Până la evenimentele din Bulgaria s'a creșut, că Rusia și puterile centrale europene conglănesc în cestiunile de politică externă, cu deosebire în privința politicii orientale. Evenimentele din Bulgaria dintre anii 1885—1886 au dovedit contrarul.

Țaru Alecsandru a pretins dela principele bulgar, să devină vasalul Rusiei și după ce a trebuit să abdică principele în urma conjurațiunii dela Sofia, țarul a trimis în Bulgaria pe generalul Kaulbars, a cărui misiune însă n'a succes și astfel Rusia a întrerupt relațiunile cu Bulgaria.

Alecsandru III a stăruit în continuu, ca statele din Balcani, dar cu deosebire Bulgaria să recunoască supremația rusă. Dar la sfatul lui Giers a așteptat până să erupă un rebel european și atunci să se ridice cu toată puterea și să clarifice situațiunea; de aci a urmat continuele încordări între state și neîntreruptele pregătiri de război.

Cu Germania țarul la aparință a păstrat bune relațiuni, cu deosebire în declarațiunile oficiale.

Cu atât mai rea a fost relațiunea între țar și Austro-Ungaria; aceasta a fost între ambele state în continuă încordare, începerea unui război în acel timp se aștepta în fiecare an, astfel, că ministerul de externe comun a trebuit să dea publicității acel contract secret, ce l'a încheiat pe când era Andrassy ministru de externe la 1878 Austro-Ungaria cu Germania, conform căruia în cas, când Austro-Ungaria ar fi atacată de Rusia, Germania se fie obligată a-i sării Austro-Ungariei în ajutor. Acesta publicare a contractului a produs consternație generală în toată Europa și în urma acesteia pofta de război a Rusiei s'a mai domolit.

Publicarea alianței între Austro-Ungaria și Germania și intrarea în această alianță a Italiei a avut de rezultat apropierea Rusiei de Franța, cu toate că țarul la început nu era aplicat la contractarea unei alianțe cu o țară, a cărei formă de guvernare nu e monarhistică. Dar când la 1891 către sfârșitul lui Iuliu admiralul Gervais a vizitat cu flota franceză Kronstadtul a eșit și el din rezerva de până aci, a ascultat cu plăcere Marseillaise și a schimbat cu președintele republicii franceze depeși de cuprins simpatice. După aceea în anul următor flota rusă sub conducerea lui Avelan a făcut vizita la porunca țarului în Toulon, de atunci începe relațiunile între ruși și francezi sunt de tot intime.

Sub domnia țarului Alecsandru III. politica rusă a secerat rezultate frumoase și în Asia; influința rusă s'a întărit în Asia centrală în contul influinței engleze.

Afacerile interne întrată s'an îmbunătățit încât la 1887 s'a adus în ordine bugetul statului de către ministrul de finanțe denumit atunci Visnegradsky; cu toate acestea starea materială și economică a poporului cu nimic nu s'a îmbunătățit. Prigonirea românilor din Basarabia, a nemților, a protestanților, a polonilor și a bisericii catolice și apăsarea acestora aruncă o umbră tristă asupra domniei țarului Alecsandru III. Nihilismul au încercat mai multe atentate asupra vieții țarului Alecsandru III. anume cinci, dar toate fără a-și ajunge scopul lor final. El a murit de moarte naturală.

Manifestul noului țar, Nicolaie II. prin care anunță poporului și imperiului moartea tatălui său și urcarea sa pe tron, datat în Livadia, la 20 Octombrie a. o. este de următorul cuprins:

Voinței nepătrunsă a lui Dumnezeu i-a plăcut, ca să stingă viața scumpă a mult iubitului meu părinte împărat. Greul morbo n'a putut fi vindecat nici de știința medicală, nici de clima binefăcătoare a Crimeei și a murit în 20 Octombrie c. în Livadia, înconjurat de ai săi, în brațele țarinei și ale mele.

Durerea noastră, nu poate fi exprimată prin cuvinte; însă ori-ce inimă rusă o va înțelege. Credem, că nu există nici un punct al imperiului rusesc unde se nu se deplângă moartea prematură a împăratului, care și-a dat toată osteneala ca să mărească prosperitatea țării sale, fără a-și cruța nici viața, nici sănătatea. De la o margine la

altă a patriei nimeni nu va înceta a da omagiu memoriei Țarului, care a reprezentat adevărul nestăruțat și pacea, care în timpul domniei sale n'a fost nici odată turburată.

Fie însă voia celui Atotputernic. Creștința noastră și înțelepciunea Provedinței se ne dea putere, er mângăierea noastră se fie în conștiința, că durerea noastră este aceea a poporului nostru mult iubit. Fie că poporul se nu uite că puterea și stabilitatea Rusiei consistă în unirea sa cu noi și în devotamentul fără margini pentru noi.

În acest trist, însă solemn moment al suirii pe tronul străbunilor noștri, ne reamintim testamentul răposatului nostru părinte și pătrunși de învâlmintele ce ne dă acest testament luăm în fața lui Dumnezeu angajamentul de a urmări tot-dă una ca scop unic dezvoltarea pacifică a puterii și gloriei scumpei noastre Rusii și fericirea credincioșilor noștri supuși.

Atotputernicul, care ne-a destinat spre o mare misiune, se ne fie în ajutor.

Ridicând la cer ferbinți rugăciuni pentru repausul, dispunem tuturor supușilor noștri să depună jurământ de fidelitate Nău și marelui duce moștenitor George Alecsandrovici, care va purta titlul de moștenitor până când Dumnezeu va bine-cuvânta căsătoria ce o vom contracta cu principesa Alice de Hessa prin nașterea unui fiu.

Revista politică.

Față de scirile din Budapesta referitoare la sancționarea și nesancționarea proiectelor de lege bisericesci, „Hazánk” declară categoric, că are cunoștință sigură, că sancționarea căsătoriei civile și a junctimului nu va urma în timpul mai apropiat. Maiestatea Sa ia foarte în serios cestiunea sancționării. „Hazánk” espune mai departe, că Maj. Sa acum un an numai concedând situațiunii critice, complicate prin criza de cabinet din Viena, și-a dat învoirea la prezentarea proiectelor în parlament, și acum după ce proiectele de lege despre dreptul matrimonial și religiunea copiilor au trecut prin modificări esențiale, și după ce s'a angajat Szilágyi prin o promisiune în parlament, că va prezenta și un proiect despre căsătorii în casa domnitoare — Maj. Sa hezită cu sancționarea, prin urmare la nici un caz nu se vor sancționa proiectele de lege „în zilele aceste”, ci se va amâna pe anul viitor... și prin urmare nici vorbă nu poate fi de vre-o presiune, ce ar căuta se exercite Maj. Sa prin sancționare asupra magnatilor. ca aceștia să primescă proiectele restante.

„Correspondenței Politice” i-se scrie din Sofia, că comisiunea pentru redigarea răspunsului la mesagiul de tron în contra propunerilor unor membrii ai ei, a decis, ca răspunsul se fie numai o parafrasă a mesagiului și se nu reflecteze la raporturile cu țările externe. Se așteaptă însă că ministrul-președinte Stoilov în decursul discuțiunii asupra răspunsului, la inițiativa deputaților rusofili va face declarațiuni și cu privire la politica externă a guvernului.

Intrăga presă europeană se ocupă cu încetarea din viață a țarului rusesc. Scirile sosite din Petersburg anunță, că țarul a fost conșcui până în momentul, când și-a dat sufletul. Înainte cu un pătrăruș de oră s'a pus la rugăciune cu preotul Ivan, a luat sânta cuminicătură, ședând pe un scaun, — și a început a poi a da sfaturi celor din jurul său; dar puterile încă au început a-i scădea până ce și-a dat sufletul.

Cum s'a răspândit scirea despre moarte și ce dispoziții s'au luat, se vede din următoarele sciri:

În București Maj. S. regele a primit Joi pe la orele 10 dimineața, o telegramă expedită din Livadia, la orele 8 și jumătate, — prin care A. S. I. ducesă de Coburg și Sax-Gotha mama A. S. R. principesei Maria și sora țarului

comunică suveranului român, că avut fericirea de a găsi pe augustul său frate încă în viață. Altfel adaugă, că starea împăratului nu era încă așa de desperată pe cât s'ar fi creșut după scirile care circulau.

Pela orele 6 seara, Majestatea Sa regele a primit o a doua telegramă, expedită din Livadia, la ora 4, de către generalul Schaibich, marele șambelan al ducelui; prin această depeșă se anunță suveranului, că împăratul s'a sâvârșit din viață la orele 2 și 15 m. În acest moment d-nii Lascar Călugăruș și Alecsandru Lahovari se aflau la palat D. ministru de externe a fost însărcinat de Majestatea Sa să ducă această tristă veste d-lui de Fonton, ministru al Rusiei, transmitându-i tot de odată espreșiunea celor mai vii condolențe.

D. de Fonton, a fost adânc mișcat. D. ministru de externe a rugat pe d. de Fonton să transmită d-lui de Giers sentimentele de regret și de vie durere ale guvernului român.

Scirea despre moartea țarului a produs la Viena și pretutindeni un doliu profund. Cea mai mare parte a ziarelor au publicat edițiuni extraordinare, care au fost împărțite pe stradă și în locurile publice.

Scirea în Berlin despre moartea țarului s'a răspândit pe la 7 seara. Cu toate că se știa că starea țarului este foarte gravă, totuși emoțiunea a fost generală. Mulțimea s'a îngâmădit dinaintea ambasadei rusești, cerând confirmarea șvonurilor răspândite.

Ministrul baron Marschal s'a dus după 7 seara la ambasada rusă ca să facă o vizită de condolență.

Edițiunile extra ordinare ale ziarelor parisiene apărute în doliu au răspândit scirea despre moartea țarului. Ea a produs un doliu profund și o emoțiune generală.

Ziarele franceze vorbesc despre țar în termeni calduși. Ele relevăză bunătatea sentimentului său de dreptate, purtarea sa la leală.

„Le Jour” dice că Franța nu poate să strige: Țarul a murit! Trăiască Țarul! însă urăză ca fiul să se arate demn de tatăl său.

Îndată-ce a sosit scirea, d. Du puy a telegrafat la Livadia și la St. Petersburg espreșiunea regretelor unanime ale francezilor. A dat ordin tuturor prefecților francezi și Algeriei de a se înălța stergurile pe edificiile naționale. Stergurile se fie în doliu.

D. Casimir Périer și toți miniștrii s'au dus imediat la ambasada Rusiei, ca să se exprime condolența.

„Le Journal de St. Petersburg” dice, că acest trist eveniment va găsi un dureros ecou și în străinătate, unde țarul era considerat ca un puternic protector al păcii lumii, a cărei menținere constituie cea mai vie dorință a poporului rusesc.

„Novoie Vremia” dice, că politica interioară a lui Alecsandru III avea de scop întărirea autorității și a puterii guvernului pe o bază strict națională și în virtutea principiului: Rusia se fie a rușilor.

Noutăți.

Reuniunea femeilor române din Sibiu și a ținut adunarea generală Duminecă la 4 ore p. m. Adunarea condusă cu mult tact de d-na prezintă Maria Cosma a fost foarte bine cercetată. Din raportul comitetului, cetit de secretariul, dl N. Șuluțiu se vede, că școala reuniunii a fost cercetată în anul 1893/94 de 23 eleve. Esamenale s'au făcut sub conducerea d-nei prezidente Maria Cosma de față fiind și inspectorul regesc. Anul școlastic curent s'a început la 5 Sept. și s'au înscris 24 eleve, însușate sunt cinci, cu totul 29. Reuniunea a pierdut prin moarte pe membri ordinari: Maria Hossu n. Mihály de Apșa, Agapia Crișan din Reghin; ajutători: Iosif Bussa căpit.; și Ioan Duma not.; pentru cari adunarea a dat espreșiunea condolenței sale. Reuniunea are

4 membri onorari, 4 fundatori, 30 pe viță, ajutători cu taca solvită pentru totduna 31, ordinari 92 și ajutători 61, total 222. Conferențele ținute în primăvară de d-nii M. Voileanu, Dr. P. Span, Dr. V. Saftu au dat un venit de 58 fl. 20 cr. Institutul „Albina” a dat un ajutor de 300 fl. pentru care adunarea i-a esprimit mulțumită protocolară. Din raportul bugetului pro 1895 cetit de cassariul dl. Rațiu D. se constată la venite suma de 1722 fl. 50 cr. și un escedent de 316 fl. 54. cr.

Adunarea a luat raportul la cunoștință și a primit toate propunerile comitetului. În fine d-na Maria Cosma mulțumii membrilor că s'au adunat în număr atât de frumos dovadă de interesul, ce-l poartă pentru această reuniune și rogă ca acest interes să l dovească și pe viitor și cu aceste încheie adunarea, carea mulțumii d-nei prezidente prin însuflețitoare urări de „Să trăiască”.

Concertul Traian Mureșan. Vineri în 9 l. c. va da în sala dela Gesellschaftshaus cunoscutul baritonist, dl Traian Mureșan, concertul său, despre care am făcut amintire în un nr. de mai înainte Programul bogat și variat, precum și calitățile debutanților, anume a d-șorelor Alecsandrina Cuntan, Melania Brândușianu, Eugenia Mathey și a domoului Iuliu Schäffer, pianist, promit o serată musicală interesantă din care cauză atragem de nou atențiunea publicului din Sibiu și jur asupra acestui concert.

Programa, cu cuprins bogat românesc, este următoarea

1. „Massenet”, Aria regelui Lahore esec. de Mureșianu.
2. „Meyerbeer”, Aria cea mare a din Africana, esec. de Mureșianu.
3. a) „Paderewsky”, Menuet, b) „Mureșianu”, Pot ouri, esecutată de Brândușianu.
4. a) „Eminescu”, Pe lângă plopii fără soț, b) „Dahn”, Die Königin von Aragon, Declamațiune Mathey.
5. Marschner, Aria cea mare din Hans Heiling, esec. de Mureșianu.
6. a) „Stange”, Die Bekehrte; b) „Arditi”, Forosetta Tarantelle esecutată de Cuntan.
7. a) „Denza”, Ochi Albastri; b) „Hellmund”, Warnung, esec. de Mureșianu.
- a) „Mureșianu”, Olteanca; b) „Mureșianu”, Cimpoiul, esec. de Brândușianu.
9. a) „T. Mureșianu”, Eu mă duc codrul rămâne (cântec popular) b) „Rossini”, Barbierul de Sevilla esec. de Mureșianu.

Începutul la orele 7 1/2 seara. Bilete de intrare se capătă de astăzi începând, în librăria Seraphin, (str. Cisnădiei).

Invitare. Actul sâmborei bisericii gr. ort. din nou edificată în parohia Totou protopresbiteratului Albei Iulia se va celebra Duminecă în 30 Oct. 1894 v. la 9 ore a. m. La această serbare comitetul parochial are onoare a invita pe On. preoți pre cum și pe alți fruntași ai nemului nostru. După terminarea ritualelor se va da masă comună în edificiul școlii.

Pentru comitetul parochial.
Ioan Moldovan, Iuliu Moldovan,
epitrop. notar al comitetului.

Foc. Asară pe la 10 ore s'a aprins un grajd la casarma cea mare dela artilerie. Focul a ținut până pe la 2 ore.

Himen. Dl Zacharie Voileanu, croitor și d-șora Paraschiva Luca și-au serbat Duminecă la 4 1/2 ore actul cununiei în biserica noastră din Sibiu-cetate.

† Necrolog. Cu inima frântă de durere anunțăm repozarea repentină a neuitatului nostru soț, frate, cumnat și unchiu Alecsă Olariu, avocat în Deva, deputat al congresului național-bisericesc și al sinodului archidiececan, director al „reuniunii a II-a de înmormântare în Deva”, membru al „Asociațiunii transilvane” șcl. întimplată în Arad, la 3 Novembre st. n., în etate de 50 de ani, în anul al 18-lea al fericitei sale căsătorii.

În mormântarea se va face în 5. Novembre st. n., la 11 ore înainte de amăzi, în cimiteriul gr. or. român.

Fi-ei țerina ușoră și memoria binecuvântată! A răd, la 4 Novembre n. 1894. Văduva Lucreția Costa Olariu soție, Ioanichiu Olariu, ca frate. Ecaterina Olariu, cumnat. Ioanichiu, Virgiliu, și Maria, nepoți.

Infinitărea țerii slovece în Breznobánya. Sub acest titlu publică foile patriotice din Pesta, că în 28 Octombrie n. a fost în Breznobánya o mare demonstrație panslavă. În aceeași adevă a fost o producție de diletanți, la care au venit cete întregi nu numai din Tisolt, Loper și Solyom Lipee, ci și din Bistrița și din comitatele Turoț și Lipto; erau mai cu samă tot cete de oameni inteligenți cu cămeși tricolore naționale slovecești, roșu-alb-venat. Piesa teatrală dată a fost plină de batjocură contra limbei magiare. O parte a publicului s'a apucat apoi de joc, alta parte de toasturi turbate pentru pierirea tirăniei magiare și cât mai curând infinițare a Sloveciei. — Tot semnele timpului.

Un mire ucis de fete. În comuna Kistelek, comitatul Ciongrad, au găsit în dimineața din 1 Novembre în strada principală cadavruul unui tânăr sugrumat cu funii. Tânărul a fost Albert Faragó, mirele unei fete frumoase. În comună se susține, că pe Farago l'au sugrumat trei fete bătrâne. —

Adunarea generală

a „Reuniunii învățătorilor gr. or. din districtul Sibiuului“.

(Înceiere.)

În lipsa unor lecții într'adevăr practice, cum le-aș fi dorit eu și cum le-am caracterizat mai sus, am ascultat mai întâiu tratatul teoretic, despre care am spus, că a și rămas foarte teoretic, al vice-preș Dr. Petru Șpan, tratat intitulat: „Procederea învățătorului față cu elevii, când intră pentru prima dată în școală“ Această lucrare de asemenea s'a publicat, o am înaintea ochilor și am cetit-o cu multă atenție.

La rândul meu întreb pe toți colegii mei învățători, cari au auzit și au cetit această lucrare, poreclită „științifică“, dacă s'a ales vre unul cu folos pedagogic practic, dacă se pricepe acum, cum se trateze cu copiii, cari vin pentru prima dată în școală? Să știe însă acela, care va afirma, că s'a ales cu un astfel de folos, că are s'o dovedească înaintea elevilor, cari au intrat în acest an în clasa întâia elementară.

Să începem dar după metoda amintit:

Ideile: Autorul critică mai întâiu metoda usitată și cea mai nouă după părerea pedagogilor moderni; condamnă „sfătoșia pedagogică“ a acestora, acuzându-i că propun în „cercuri concentrice“, și că cultivă prin urmare acest „baccil pedagogic“. Apoi ia la răspund principul „dela cunoscut la necunoscut“ dîcînd despre el, că conține și adevăr și neadevăr, după cum îl înțelegi. (Nu știu după care logică din lume poate să exprime una și aceeași noțiune și adevăr și neadevăr). După această sare la știința pedagogică și afirmă, că principul „dela cunoscut la necunoscut“ are valoare, dacă poate să susțină proba psihologiei și a etice (?)!. Amintind apoi, cum se formează senzațiuni, idei, sentimente etc. ajunge la concluziunea, că fantasia este fenomenul psihic predominant la copii. În legătură cu această recomandă povești, tradițiuni, povești (!!) fabule, cimituri, poeme istorice (?) etc. se pricepe în principiu, cestiunile de aplicație vin în ordinea a două (!!).

Se înțelege de sine, dîce autorul, că la început vom căuta „să alegem material potrivit din sfera mai de aproape spirituale a elevului și apoi succesive vom procedea la altele mai departe“. (Nu e această metodă de la cunoscut la necunoscut ?!) Apoi recomandă estragerea binelui moral din fabulă ori povești etc, calificând imediat superioritatea carierei învățătoresci.

Trece apoi la obiectele și animalele, cari ocură în povești etc. iubind

pe omul cu cunoștințe întregi și compătîmind pe cei cu cunoștințe înjumătățite; în chipul acesta o mică bucată literară devine un „centru“ pentru elev. (Nu se procedează tot astfel și la cercurile concentrice, la „baccilul pedagogic“ condamnat la început ?). Autorul încheie promițînd sfaturile sale celor, ce l'ar întreba și accentuînd adevărul, că singura țintă a omului „de știință“!!

În această cestiune ne unim amîndoi pe deplin, deși eu sunt numai un biet învățător și n'am nici decum aspirațiune, să trec ca om de știință. Tot adevărul și numai adevărul am voit, să-l descoper și eu cu rîndurile, cari le-am scris; și dau drept tuturor acelor, cari au fost de față la adunarea din Boița și au cetit cele publicate, în cas când am greșit, să mă desmîntă.

Că din lucrarea vice-presidentului poate sau nu poate rezulta un folos pedagogic practic, am accentuat mai sus; rămîne acum s'o apreciem și noi pe scurt numai din punct de vedere teoretic:

Am înșirat în estras ideile în rîndul, în care au fost ele publicate. Tot omul va recunoște — că se nu fac vorbă lungă — că între ele există cea mai strînsă legătură logică, neînvîndu-se nicăiri nici cea mai mică săritură sau contradicție.

După un astfel de cuprins, cred, că voi fi dispensat a mai vorbi de formă.

Cu un cuvînt, în ce privește lucrarea din cestiune a vice-preș. Dr. P. Șpan, primesc și eu în necs cu cele observate până aci, clasică părere a raportorului „Tribunei“ din Nr. 222: „În această (lucrarea) se dezvoltă niște teorii încă pîn' acum neîntroduse (!!) în practica școlii noastre, de aceea membrii reuniunii nici nu s'au putut pronunța asupra ei (dacă n'au vrut)

luîndu-se însă (fără s'o pricepem*) cu plăcere la cunoștință!!“

Trec acum după ordinea cronologică la lecțiunea practică din geometrie intitulată „Triunghiul“ și lucrată de învățătorul Mardan din Gura-Rîului**) Pe lângă dorința de mai sus, ca astfel de lecții să se țină înaintea elevilor; pe lângă cele publicate în „Telegr. Român“. Nr. 112, mi aduc aminte, că în legătură cu această lucrare s'a dezvoltat o discuțiune între Dr. Saftu și v. preș. Dr. Șpan. Înainte de a intra în aprecierea lucrării, Dr. Saftu a constatat, că modul, cum se propune ați geometria în școle peste tot nu dă rezultatele așteptate. Te trezesci goș-gogia-mite maturizant și, dacă nu te aplici la tehnici, apoi de sinus, cosinus α n'ai nici un folos practic. Te plimbii prin cetățile mari, vezi o casă frumoasă și tu nu ești în stare nici barem s'o schițezi pe hîrtie după perspectiva ei. Mori de ne-caz cu logaritmele lui Vega în mână pe stradele capitalelor!

După părerea prof. Dr. Saftu geometria în școală nu poate avea decât următoarele două scopuri: 1). Să se deprindă elevii cu măsurarea de ochi. Aruncînd odată privirea se cam știe aproscimativ câți metrii □ ar avea cutare suprafață, cam ce înălțime cutare munte, casă etc.

2). Nu e destul numai cu această: În același timp se deprindă și mîna elevului, să potă schița pe hîrtie după perspectivă un edificiu, să-și potă face un plan etc.

Dr. Șpan aprobînd aceste două scopuri mai amintește un al treilea,

*) Nici Pestalozzi, nici chiar Herbart, dacă s'ar scula din mormînt, nu s'ar putea pronunța asupra acestor teorii, pentru că nu le-ar putea pricepe. Și știți pentru ce?... Pentru că suat încă neîntroduse în școle!!!

**) Lucrările, cari urmăzau nu sunt încă publicate, d'aceia sunt silit să fiu și eu mai scurt la vorbă.

și adevă: „geometria să formeze și caracterul religios-moral al elevului“.

Imi aduc bine aminte, că Dr. Saftu, după ce a ajuns cam cu greu la cuvînt, a făcut următoarea declarațiune: „N'am știut pînă astăzi, că poate ajunge cineva la culmea caracterului religios-moral prin triumphiuri și paralelograme.“ Cam hazlie observare, dară are totă dreptatea. Eu merg și mai departe de cestiunea: Dacă, după Dr. Șpan, toate studiile cu toate particulele lor trebuie să stea în serviciul învățămîntului educativ, îl rog, să binevoiască dînsul a-mi explica, cum va trata bunăoară, în zoologie, urechia măgarului sau coama (citesce „m“ nu „d“) calului (căci și acestea trebuiesc descrise elevilor), ca să contribuie la formarea caracterului ?!...

Învățămîntul educativ e lucru nobil și sacru; sunt anumite studii, cari se potrivesc escelent pentru marile scopuri al educațiunii: Religiuinea, istoria, literatura, musica, pictura (nu geometria) etc; nu e permis însă să-l profaneze cineva printr'o desă și nepotrivită întrebuintare!!

Din parte mi constat — că se revin — cu această ocaziune, că lucrarea dlui Mardan a dovedit multă silință și i-a răușit binișor.

A urmat apoi lecțiunea practică din istorie, intitulată „Lupta dela Mohaci“ și lucrată de învățătorul Aleman Galea din Rășinari. Pe lângă dorința mea acum cunoscută, pe lângă cele publicate în același număr al „Tel. Rom.“ trebuie să mărturisesc, că istoria este cel mai potrivit studiu pentru învățămîntul educativ, și în sensul părerilor prof. Dr. Saftu, nici eu dela țară nu mi pot închipui, să se formeze sentimente în elevi mai ușor prin întrebări și răspunsuri; numai însuși sentimentul învățătorului, care se tradăză totdeauna prin căldura și tonul, cu care istorisește, poate de svolta sentimente în elevi. Să privim d. e. la rezultatul, care-l obține cineva când recităză, sau când declamă o poezie — cer și pămînt; apoi cu o analiză gramaticală, care constă numai din întrebări și răspunsuri, nu poți deștepta în veci sentimente. Da, și eu dîc, ca Dr. Saftu, în orele de istorie învățătorul să-și dea silința, să fie cătuși de puțin orator; la școlile superioare apoi nici vorbă: Un om fără putere oratorică nu formăză nici inima, nici caracterul elevilor; cel mult poate ajunge acolo, ca să le încarce memoria cu descrierea evenimentelor în mod cronologic, fără pic de interes și căldură.

Uitasem să amintesc, — că se nu las ceva din adevăr la o parte, — că la discuțiunea ce s'a încins asupra acestei lucrări istorice, a cerut cuvîntul și haziul învățător din Seliște, D. Lăpădat; la început i-s'a detras, pentru că voia să facă deosebire între „triumphiuri“ și „istorie“ din punct de vedere al învățămîntului educativ, și astfel tăia în dreptul de monopol!

De altmîntrelea, după părerea mea, lucrarea dlui Galea a fost bine reușită, caracterisîndu-se cu deosebire prin legătură logică. Dlui Galea i a succes să desvîlce judecata istorică a elevilor, dar nici decum se nu uite inima acestora, care la istorie vine în prima linie în considerare.

S'a făcut apoi frumoasă excursiune la Rîul-Vadului, excursiune, al cărei merit este a se atribui în prima linie ospitalierului notar al Boiței, G. Indrieș.

A doua zi, după serviciul divin, s'a oficiat un parastas pentru nemuritorul Ioan Popescu. Cu această ocaziune au ținut vorbiri improvizate preotul local, Ioan Bobeș, și în numele reuniunii prof. Dr. Vas. Saftu. — Despre acestea toate publicîndu-se mai pe larg în „Tel. Rom.“ Nr. 113 eu tac, căci mă grăbesc, să ajung la a

4 a lucrare, teoretică, intitulată „Eserciții de stil“ și lucrată de capabilul învățător din Seliște, Dumitru Lăpădat. Dintre toate lucrările, câte s'au cetit la această adunare generală, fără îndoială această a fost cea mai bună. Ba eu merg mai departe și susțin, că nu adeseori se prezintă la adunările noastre lucrări atât de serioase și așa de bine succese, ca această. De aceea drept a avut Dr. Saftu, când a lăudat-o cu atîta căldură; nici el n'a observat decât numai 2 greșeli de accentuare, pe cari le-a lămurit apoi cu multă cunoștință de cauză și prof. Dr. V. Bologa. Și eu recomand cu tot dinadinsul autorului s'o tipărească, rezervîndu-mi dreptul să revin mai în detal asupra ei.

După aceea reuniunea s'a reconstituit, cum s'a reconstituit, pe un nou period de 4 ani; cu această ocaziune îi doresc și eu din inimă în legea românului: Tot spor și isvor!

În chipul acesta, cred eu, că mi am împlinit misiunea, ce mi-am luat la începutul acestui raport, așa, cum mi-au permis și mie debilele mele puteri sufletesci: Am arătat purul adevăr despre prezentarea reuniunii în și afară de ședințe, și despre folosul pedagogic practic, de care s'au putut împărtăși colegii mei învățători la adunarea din Boița.

* * *

Am scris și eu aceste modeste rînduri, pentru că am ascultat de frumoasă învățătură, ce ni-a dat-o vice-presidentul nostru cam pe la sfîrșitul discursului său de deschidere: „Să nu credea nimenea, — dîce el, vezi „Tel. Rom.“ Nr. 109, — că ar fi atît de procopsit, să nu mai aibă trebuință a învăța, nici să se credea cineva atît de îngust în cunoștințe, ca să nu potă învăța și altul dela el“.

Nu știu, dîeu, ce va putea să învețe cineva și dela mine, un biet învățător dela țară!

Unul dintre cei înguști în cunoștințe.

Raportul camerei comerciale din Brașov.

(Urmare.)

Pentru viitor însă relațiunile cu România vor deveni încălta altele și trebuie s'o recunoștem, deși nu în măsură sperată, totuși vor fi mai bune prin tratatul vamal și comercial încheiat între monarhia noastră și statul vecin al României, a cărui esență și basă o formează clauza „națiunii celei mai favorizate“ și înainte de a cărui încheiere s'au redus încălta tacele vamale de intrare în România. Acest eveniment are destulă însemnătate pentru noi, pentru că se fie tratat aci mai amănunțit, cu care nu va fi superfluu a arunca o privire asupra stărilor de mai înainte.

Anul nenorocos 1886 ne aduse răboiul vamal cu România. Pe la jumătatea anului 1891, ce e drept, vama de răboiu s'a ridicat din ambele părți și în statul vecin România a intrat în vîgore tariful general vamal autonom, care, după cum se știe, a fost aplicat de o potrivă față de toate statele deosece regatul vecin atunci nu mai era obligat prin nici un tratat sau convențiune comercială, — pentru noi însă această schimbare de lucruri nu aduse nici o îmbunătățire mai însemnată în situațiunea de bușeele noastre de acolo.

Deși starea din 1891 avu de urmare, că în puțini articoli esportul deveni mai activ, totuși în esență am rămas nemulțumiți.

Efectele deprimătoare, ce le-au eseriat cei cinci ani de răboiu vamal asupra industriei noastre de esport înfloritoare din Sudul Transilvaniei, sunt destul de cunoscute, ranele cauzate vor împedea încă mult timp o înflorire nouă repede a vieții noastre economice destul de puternică pînă atunci, și cu deosebire a industriei mici, care participa atunci foarte mult la esport și vindecarea lor totală va fi posibilă numai printr'o muncă strădălnică, ba putem dîce fără esagerare, numai prin sirguința generațiunii întregi.

După ce se enumără reducățiunile de vamă acordate de România la unele mărfuri înainte de încheierea tractatului și puse în aplicare, raportul continuă astfel:

Încă un lucru ni se pare destul de important, pentru ca să fie amintit deosebit.

Pe câtă vreme va fi vorba, de a se băga capitalul disponibil în întreprinderi nouă, ar trebui să se ia în considerare ca aceste întreprinderi să producă astfel de produse, pentru cari, pe lângă o desfacere corespunzătoare înăuntrul să fie asigurat un esport rentabil în România. Fără îndoială însă aceste tendințe i se va opune încălțva împrejurarea, că părțile contractante și-au rezervat dreptul să denunțe convențiunea ori și când, după o anunțare prealabilă de douăsprezece luni, tractatul este așa dară obligator pentru contrahenți numai pe un an și astfel lipsese stabilitatea relațiilor politice create. Să sperăm, că această stabilitate neapărat de lipsă în multe privințe se va crea cât mai curând în forma unui tratat tarifar încheiat pe un șir mai îndelungat de ani, care să mulțămescă și interesele districtului nostru.

Pe terenul corporațiilor industriale, vom să vorbim de instituțiunea asociațiunilor și corporațiilor industriale, nu s'a întâmplat nici un eveniment mai de însemnatate. Pentru înființarea corporațiilor industriale — în districtul acestei camere până ați după cum seim nu există încă nici o instituțiune asemenea — numai în Sibiu se manifestă un interes mai viu, exprimându-se în cercurile industrialilor mai însemnați des dorința de a se înființa o asemenea corporațiune. Cestiunea însă n'a părăsit încă stadiul espunerilor academice și până ați încă nu s'au făcut pași, cari ne-ar face să conchidem, că s'a început acțiunea punerii în esecutare.

(Va urma).

Convocări.

P. T. membrii ai comitetului central al „Reuniunii învățătorilor rom. gr. or. din districtul Sibiului” din periodul trecut sunt invitați la o ședință pe Vineri în 9 Novembre

st. n. a. c. în cancelaria profesorilor dela seminariul „Andreian” din loc. orele 11 a. m.

Sibiu, 5 Novembre n. 1894.

Biroul.

Reuniunea învățătorilor rom. gr. or. din districtul XI. al Făgărașului, își va ține adunarea generală districtuală din est an, în zilele 6 și 7 și 8 Novembre a. c. v. în comuna Galați (Făgăraș) la care se invită toți membrii, precum și toți binevoitorii acestei corporațiuni.

Conform statutelor, epitropiile parochiale sunt rogate a prevedea pe învățătorii membri cu diurne de 1 fl pe zi și paușal de călătorie.

Programa:

Ședința I. Duminică în 6 Novembre a. m.

1. Asitarea la serviciul divin și celebrarea parastasului pentru decedații membrii ai reuniunii.

2. Deschiderea ședințelor și apelul nominal.

3. Satorirea definit. a programei.

4. Alegerea comisiunilor.

5. Incassarea tacselor dela membrii, și înscrierea de membrii noi.

Ședința II. Duminică în 6 Novembre, p. m.

6. Raportul general al comitetului central.

7. Raportul casarului general.

8. Raportul bibliotecariului.

Cetirea prelegerilor practice, prelucrate din obiectul de învățământ „Drepturile și datorințele cetățenesci”, în scola poporală elementară și anume:

9. Familia de Aurel Opris

10. Conferința didactică asupra acestor prelegeri.

11. Comuna, de Ioan Bănuț.

12. Conferința didactică asupra acestei prelegeri.

Ședința III Luni în 7 Novembre a. m.

13. Comitatul (p. I.) de I. Mihu.

14. Comitatul (p. II.) de Ioan Ciungara.

15. Conferința didactică asupra prelegerilor de sub pt. 13 și 14.

16. Statul, de Macedon Grecu.

17. Conferința didactică asupra prelegerilor de sub pt. 16.

18. Legile, de Emil Mandocea.

19. Conferința didactică asupra prelegerilor de sub pt. 18.

Ședința IV. Luni în 7 Novembre p. m.

20. Biserica, de George Andron.

21. Conferința didactică asupra prelegerilor de sub pt. 20.

22. Obiectele satorite la pt. 3 din acesta programă.

Ședința V. Marți 8 Novembre p. m.

23. Referada comisiunei însărcinate cu censurarea raportului comitetului central.

24. Referada comisiunei însărcinate cu censurarea raportului cassariului.

25. Referada comisiunei însărcinate cu censurarea raportului bibliotecariului.

26. Referada comisiunei pentru propuneri.

27. Alegerea unei comisiuni pentru verificarea protocolului din ședința ultimă.

28. Constituirea pe un nou period de trei ani.

29. Închiderea ședințelor.

Făgăraș, 1 Octobrie, 1894.

Iuliu Dan,
președinte.

Ioan Berescu,
secretariu.

Bibliografie.

A eșit de sub tipar:

„Novele” de I. Rusu Șirianu, un volum cu 196 pag. cu următorii cuprins: *Mora din vale. Două surori. Sita. Letiția. Nicu ciobănelul. Din tainele bosforului.* Să afle de vândare în Sibiu la Institutul tipografic. Prețul 1 fl. v. a. Atragem atențiunea publicului asupra acestei aparițiuni literare din Ardel.

A apărut:

„Rândunica”, nr. 21 cu următorul sumariu:

„Din fuga condeului”, de Gr. Mărunțeanu. — „Dimineta”, de Petrea dela Cluș. — „Profesorul Iordache”, de Marg Moldovan — „Un vânt de sară”, de Aurel Ciato. — „Secretarul

și Bucătarul”, de Scribe și Mélesville — „Gazel”, de O. Bocca. — „Rămurele”: „Impresii de călătorie”, de Ilie din Urseni. — „Feliurite”, de * * *

— „Vatra” Nr. 20 cu următorul sumariu:

„Nunta din Perugia”, de E Florescu. — „Rugăciune (poesie)”, de G. Murnu. — „Mara”, de Ioan Slavici. — „Sténa (poesie)”, de Virgil N. Crișan. — „Sorbona, tipuri bucureștene”, de St. Basarabean. — „Sfârșitul lumii. De Camille”, „Flamarion”, (traducție de) I. C. Maxim. — „Impodobirea corpului”, de Teodora Conta — „Am pățito poezie”, de Ioan Moța. — „Svone din popor”, de D. Stănescu. — „Fel de fel”, * * *

Ilustrațiuni:

„O iaponesă.” — „Golășei” — „La a treia mișcare mat.” — „Cea dintâiu podoba.” — „Ofelia.” — „Singur în lume.” — „Jocuri nevinovate.”

Din pulbic. *)

Mulțamită publică.

Tinerimea studioasă din jurul Agnietei și împlinește o plăcută datorință, aducând și pe calea acesta cele mai sincere mulțumite tuturor participanților la concertul împreunat cu teatru și joc arangiat în 27 August n. a. c.

În deosebi ne exprimăm gratitudinea următorilor generoși suprasolvenți: Sabin Piso, protopop 1 fl. 20 cr., Pompiliu Piso, mare proprietariu 1 fl., N. Stolz, 40 cr., Paraschiva Vecerzan 40 cr., Ioan Șandru, senator și profesor 1 fl., Dna Maria Roman din Mediaș 1 fl., Teofil Holerga, teol. abs. 40 cr., Ioachim Păruș paroch 1 fl. 80, Ioan Manovicu, paroch 80 cr., Nicolau Oancea profesor 1 fl., Emil Vințelariu abiturient 2 fl., N. N. 20 cr.

Șulumberg, 28 Septembrie v. 1895.

Pentru comitetul arangiator.

Ioan Savu,
cassar.

Victor Păcălă,
președ.

*) Pentru cele publicate în rubrica acesta redacțiunea nu e responsabilă.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobrie 1894.

Budapesta — Predeal									
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
10. —	8.05	8.05	—	2.15	pl. Viena	sos.	3. —	1.55	1.55
8.25	2.10	1.55	6. —	9.15	Budapesta	↑	5.50	7. —	1.50
11.24	4.07	3.53	9.05	11.12	Szolnok	↑	2.30	5.23	3.50
1.35	5.46	—	11.33	12.50	P. Ladány	↑	12.06	3.46	1.21
3.46	7.08	—	1.50	2.12	Oradea-mare	pl. sos.	—	2.25	11.04
4. —	7.15	—	2.24	2.19	Mező Telegd	↑	—	2.18	10.44
4.39	7.43	—	3.03	2.49	Rév	↑	—	1.52	10.07
5.22	8.18	—	3.46	3.24	Bratca	↑	—	1.26	9.30
5.45	—	—	4.07	—	Ciucia	↑	5.40	12.47	8.31
6.34	9.07	—	4.53	4.17	Huiedin	↑	4.52	12.17	7.53
7.18	9.37	—	5.32	4.50	Ghîrbău	↑	2.55	—	6.53
8.05	—	—	6.24	—	Cluș.	pl. sos.	2. —	11.01	6.14
8.32	10.37	—	6.59	5.55	Apahida	↑	—	10.45	5.45
8.49	—	—	8.40	6.11	Ghirș	↑	—	—	5.18
9.06	—	—	9.08	6.27	Cucerdea	↑	—	9.23	3.53
10.08	—	—	10.40	7.27	Ujóra	↑	—	8.53	3.06
10.37	—	—	11.25	7.50	Vințul-de-sus	↑	—	—	2.48
10.59	—	—	11.54	—	Aiud	↑	—	8.23	2.11
11.07	—	—	12.04	—	Teiuș.	pl. sos.	—	8.06	1.45
11.31	—	—	12.34	8.17	Crăciunel	↑	—	—	12.39
11.48	—	—	1. —	8.33	Blaș	↑	—	—	12.24
12.25	—	—	1.40	8.38	Micăsasa	↑	—	7.30	11.48
12.50	—	—	2.17	—	Copșa-mică	pl. sos.	—	6.56	11.29
1.04	—	—	2.35	9.09	Elisabetopole	↑	—	6.54	11.14
1.35	—	—	3.14	—	Sighișoara	↑	—	6.41	10.55
1.50	—	—	3.34	9.42	Hașfalău	↑	—	6.20	10.21
2.13	—	—	3.49	9.44	Homorod	↑	—	5.53	9.42
2.32	—	—	4.11	9.59	Agostonfalva	↑	—	5.33	9.13
3.04	—	—	4.48	10.22	Feldioara	↑	—	4.27	7.45
3.39	—	—	5.27	10.51	Brașov	pl. sos.	—	3.53	7.01
4.01	—	—	6.10	11.12	Timiș	↑	—	3.87	6.35
4.26	—	—	6.30	11.26	Predeal	↑	—	3.16	5.58
6.08	—	—	8.30	12.58	București	pl. sos.	—	2.45	5.08
6.40	—	—	9.03	1.15	—	—	—	7.01	2.18
7.16	—	—	9.38	1.34	—	—	—	6. —	1.42
8. —	—	—	10.25	2.09	—	—	—	5. —	1.12
—	11. —	5.14	—	2.19	—	—	—	7.45	—
—	12.26	5.59	—	3.01	—	—	—	—	—
—	1.11	6.29	—	3.31	—	—	—	—	—
—	8.45	12.20	—	9.15	—	—	—	—	—

Budapesta — Arad — Teiuș									
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	—	10. —	8.05	2.15	pl. Viena	sos.	6.25	7.20	3. —
—	—	8.05	1.55	0. —	Budapesta	↑	7.35	1.20	6.30
3.10	4.24	11.10	4. —	1.37	Szolnok	↑	4.31	11.22	3. —
9.10	8.42	3.55	6.55	6.10	Arad	pl. sos.	11.30	8.20	9.45
2.30	7.25	4.30	7.05	6.35	Glogovaț	↑	11. —	8.10	8.55
2.44	7.42	4.42	—	6.46	Györök	↑	10.48	—	8.44
3.15	8.20	5.03	—	7.07	Pauliș	↑	10.25	—	8.20
3.32	8.39	5.14	—	7.18	Radna-Lipova	↑	10.11	—	8.08
3.58	8.58	5.32	7.50	7.35	Conop	↑	9.58	7.29	7.56
4.30	—	5.56	—	7.53	Bérvava	↑	9.25	—	7.24
4.50	—	6.12	—	8.14	Soborșin	↑	9.09	—	7.07
5.40	—	7. —	8.51	8.56	Zam	↑	8.21	6.33	6.26
—	—	7.28	9.10	9.24	Gurasada	↑	7.45	6.07	5.49
—	—	7.54	—	9.50	Ilia	↑	7.18	—	5.19
—	—	8.10	9.34	10.06	Branicea	↑	7.08	5.44	5.08
—	—	8.28	—	10.24	Deva	↑	6.44	—	4.42
—	4.47	8.54	10. —	10.50	Simeria (Piski)	↑	6.20	5.17	4.18
—	5.04	9.08	10.11	11.04	Orăștia	↑	6.05	5.05	3.59
—	6.10	10.06	10.37	11.43	Șibot	↑	5.09	4.40	3.18
—	6.39	10.29	—	12.06	Vințul de jos	↑	4.44	—	2.56
—	7.11	10.53	—	12.30	Alba-Iulia	↑	4.22	—	2.32
—	7.28	11.07	11.17	12.44	Teiuș	pl. sos.	4.04	3.59	2.14
—	8.13	11.54	11.40	1.20	—	—	3.19	3.36	1.35

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova									
Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
8.36	11. —	9. —	9.15	4. —	pl. Viena	sos.	5.50	—	7.20
1.30	8.30	2.25	7. —	10. —	Budapesta	pl. sos.	6.30	10.20	2.10
6.30	5.20	7.54	4.59	—	Timișoara	pl. sos.	9.20	—	8.55
6.47	6.15	8.02	5.52	—	Caransebeș	↑	8.28	7.13	8.49
—	9.33	10.25	9.10	—	Băile Herculane	↑	5.39	4.05	—
11.05	—	12.28	11.47	—	Verciorova	↑	3.02	—	4.35
11.45	—	1.20	12.40	—	București	↑	1. —	—	3.40
10.55	—	11.40	—	—	—	—	—	7.10	5.50

Cucerdea — Oșorheiu — Reg. săs.									
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	2.25	8.10	3.11	8.58	Cucerdea	↑	7.41	2.36	8.31
—	3.14	8.51	3.52	9.39	Ludoș	↑	7.03	1.53	7.43
—	5.07	10.27	5.26	11.11	Oșorheiu	↑	5.30	12.25	5.50
—	5.50	10.42	5.36	—	Reghinul-săs.	↑	5.18	9.35	5.05
—	7.25	12.15	7.15	—	—	—	3.50	8. —	3.22

Nota: Orele însemnate în stânga stațiunilor